

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Даниела Кирилова Пиларска, Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания при БАН

Относно дисертационен труд озаглавен “Характеристика на вноса и оценка на възможността за възстановяване на маларията в България в условията на глобални климатични промени” за придобиване на образователната и научна степен “Доктор” от д-р Искрен Цветков Кафтанджиев, докторант на самостоятелна подготовка по научната специалност „Паразитология и хелминтология“ към Националния център по заразни и паразитни болести

Представеният дисертационен труд е посветен на риска от възстановяване на трансмисия на маларията в нашата страна, което обуславя неговата актуалност, особено в условията на климатичните промени и наличие на засилен поток от имигранти от Азия и Африка, райони ендемични за малария. Докторантът разглежда този проблем на фона на промените в климата, които могат да увеличат възприемчивостта на територията на страната и съответно риска от възстановяване на местната трансмисия на тази опасна паразитоза.

Целта на докторската дисертация е ясно формулирана и е осъществена чрез успешното изпълнение на няколко основни задачи. Като използва съвременни и адекватни статистически методи и математически модели, докторантът изследва 175 пациенти с внесена малария, които са регистрирани за периода 2000 – 2015 г. в 17 от 28-те области на страната, за да извърши съвременна епидемиологична характеристика на внесената малария и да установи основните причини за развитието на усложнения и летален изход в хода на тропическа малария. Чрез сравнителен анализ на средномесечните и годишни температури е осъществено проучване на някои характеристики на потенциалния малариен сезон в страната. Чрез пространствен анализ на случаите на внесена малария са установени районите на страната с най-висока уязвимост и от там, с по-висок риск за възстановяване на местно предаване на малария.

Получените резултати са убедителни, а произтичащите от тях изводи са ясно, точно формулирани.

Приемам формулираните от д-р Кафтанджиев 10 приноси, от които 3 научни с оригинален характер и 7 научно-приложни. Те могат да се обобщят както следва:

- За първи път е приложен и успешно апробиран метод за пространствен епидемиологичен анализ за оценка на риска от поява на малария и определяне на най-рисковите области в страната;
- Чрез прилагането на математически модели е разработен прогностичен алгоритъм за потенциалния брой засегнати лица и развитието на епидемичния процес в случай на възстановяване на маларията в България. Чрез тези математически модели с висока степен на вероятност могат да бъдат прогнозирани възможните щети, които маларията може да причини при случаи на изпращане на контингенти в ендемични маларийни региони.
- Осъвременена е информацията за случаи на внесена малария у нас, за уязвимостта на нашата територия по отношение на това заболяване и е дефиниран най-рисковият контингент за възникване на случаи на малария в страната. Това дава възможност да бъдат разработени ефективни мерки за мониторинг и надзор на трансмисията на малария в България.

Представеният автореферат е оформен според изискванията и съответства на представените в дисертацията резултати и изводи.

Резултатите от дисертацията са публикувани в 5 научни труда, 2 от които са в списания с импакт фактор, включени в базата данни на Web of Science, а един в базата данни на Scopus. Докторантът има и 5 участия в конференции у нас и в чужбина.

Заключение: По своя обем, съдържание и научни приноси дисертационният труд отговаря напълно на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България. Докторантът е придобил сериозен научно-изследователски опит в областта на паразитологията. Получените от него резултати имат важно теоретично и практическо значение, и могат да бъдат приложени за успешното осъществяване на епидемиологичен надзор и контрол на внесена в страната малария.

Всичко това ми дава основание убедено да подкрепя присъждането на образователната и научна степен “Доктор” на д-р Искрен Цветков Кафтанджиев.

23.12.2019 г.

Изготвил становището:
проф. д-р Даниела Кирилова Пиларска